

Fakultet elektrotehnike i računarstva

Esej iz Trgovačkog prava

Jakov Dorontić

MATERIJALNI NEDOSTACI STVARI KOD KUPOPRODAJE

Zagreb, svibanj 2019.

S A D R Ź A J

I.	UVOD	1
A.	Definicija ugovora o kupoprodaji.....	1
B.	Bitni sastojci ugovora o kupoprodaji.....	2
II.	MATERIJALNI NEDOSTATCI	3
A.	Kada postoje materijalni nedostatci.....	3
B.	Nedostaci za koje prodavatelj odgovara	4
C.	Nedostaci za koje prodavatelj ne odgovara	5
D.	Skriveni nedostatci	6
E.	Prava kupca.....	6
F.	Isključenje odgovornosti prodavatelja za materijalne nedostatke	7
III.	ZAKLJUČAK	8

Literatura

I. UVOD

Prilikom sklapanja ugovora o kupoprodaji, uvijek postoji rizik da predmet prodaje ima materijalne nedostatke. Kako bi razumjeli što su to materijalni nedostaci, potrebno je definirati ugovor o kupoprodaji kao i njegove bitne sastojke, te razmotriti odgovornosti prodavatelja i prava kupca ukoliko se s njima susretnu.

A. Definicija ugovora o kupoprodaji

Ugovor o kupoprodaji je ugovor kojim se prodavatelj obvezuje predati kupcu određenu stvar u vlasništvo, a kupac se obvezuje za to platiti prodavatelju cijenu.¹

Ugovor o kupoprodaji je konsenzualan ugovor jer je sklopljen u trenutku kada su se stranke sporazumjele o bitnim sastojcima ugovora.²

Osim što je konsenzualan, takav ugovor je dvostrano obvezan jer sklapanjem istog, obje strane preuzimaju obveze. Riječ je o recipročnom ugovoru jer su i kupac i prodavatelj ujedno i vjerovnik i dužnik. Prodavatelj je glede obveze na predaju stvari dužnik, a glede obveze na isplatu cijene vjerovnik, a u

---

¹Čl. 376. Zakon o obveznim odnosima (NN br. 35/05, 48/08, 125/11, 78/15; dalje: ZOO)

²Horak, H. et al. (2011) Uvod u trgovačko pravo. Zagreb: HDK i partneri j.t.d., str 42.

slučaju kupca situacija je obrnuta. Također, ugovor o kupoprodaji je i naplatan ugovor, budući da se za činidbu daje protučinidba.³

B. Bitni sastojci ugovora o kupoprodaji

Bitni sastojci ugovora o kupoprodaju su predmet, koji prodavatelj predaje u vlasništvo kupcu te cijena, koju kupac se obvezuje platiti prodavatelju za predmet. Definicija ugovora u kupoprodaji implicira da predmet može biti i stvar i određeno pravo.⁴

U pravu se pod stvarima podrazumijevaju svi tjelesni dijelovi prirode, koji ljudima služe za uporabu. Također, pod pojmom stvari se svrstavaju i prirodne sile ukoliko su podložne ljudskoj vlasti, primjerice električna energija.⁵

Ugovor o kupoprodaji će biti valjan ako je stvar koja se uzima kao predmet ugovora u pravnom prometu.⁶

Predmet ugovora o kupoprodaji može biti buduća stvar – ona koja u trenutku sklapanja pravnog posla još ne postoji. Predmetom može biti i tuđa stvar, koja nije prodavateljeva, no u tom slučaju kupac koji za to nije znao i koji je bio u dobroj vjeri moći će raskinuti sporni ugovor. Ako je u trenutku

---

³ Ibid., str 142.

⁴ Ibid., str 143.

⁵ Čl. 2. Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14)

⁶ Čl. 380. st. 1. ZOO.

sklapanja ugovora stvar koja je predmet kupoprodaje propala, tada ugovor neće proizvoditi pravne učinke. Također, predmet kupoprodaje, osim stvari mogu biti i određena imovinska prava, primjerice tražbina.⁷

Drugi bitan sastojak kupoprodaje je cijena, no samo kod tzv. građanskopravnih ugovora o kupoprodaji. Pravni učinci neće proizlaziti iz ugovora ako cijena nije određena ili barem odrediva. Da je cijena barem odrediva znači da ugovor sadrži dovoljno podataka s pomoću kojih bi se ona mogla odrediti⁸

U slučaju trgovačkih ugovora cijena nije bitan sastojak. Iz toga proizlazi da će trgovački ugovor biti valjan i kada u njemu nije određena cijena te kada se ona ne može ni odrediti putem podataka od kojih se ugovor sastoji.⁹

II. MATERIJALNI NEDOSTACI

A. KADA POSTOJE MATERIJALNI NEDOSTACI

Materijalni nedostaci kod ugovora o kupoprodaji postoje: ako stvar nema potrebna svojstva za redovitu uporabu za koju je kupac nabavlja, a da je prodavatelj toga bio svjestan ili je morao biti svjestan; ako stvar ne sadrži svojstva koja su prešutno ili izrijeком ugovorene; ako je prodavatelj predao

---

⁷ Horak., op.cit. (bilj. 2.), str. 143.

⁸ Čl. 384. st. 1. ZOO.

⁹ Čl. 392. ZOO.

stvar koja nije jednaka uzorku ili modelu, osim u slučaju ako su uzorak ili model pokazani samo radi obavijesti; ako stvar ne sadrži svojstva koja posjeduju druge stvari iste vrste i koja je kupac mogao očekivati; ako je došlo do nepravilne montaže stvari pod uvjetom da je usluga montiranja uključena u ispunjenje ugovora o kupoprodaji; ako je takva nepravilna montaža posljedica određenih nedostataka u uputama za izvršavanje iste...¹⁰

B. NEDOSTACI ZA KOJE PRODAVATELJ ODGOVARA

“Prodavatelj odgovara za materijalne nedostatke stvari koje je ona imala u trenutku prijelaza rizika na kupca, bez obzira je li mu to bilo poznato. Prodavatelj odgovara i za one materijalne nedostatke koji se pojave nakon prijelaza rizika na kupca ako su posljedica uzroka koji je postojao prije toga. Predmnijeva se da je nedostatak koji se pojavio u roku od šest mjeseci od prijelaza rizika postojao u vrijeme prijelaza rizika, osim ako prodavatelj ne dokaže suprotno ili suprotno proizlazi iz naravi stvari ili naravi nedostatka.”¹¹

---

¹⁰ Čl. 401. ZOO.

¹¹ Čl. 400. ZOO.

C. NEDOSTACI ZA KOJE PRODAVATELJ NE ODGOVARA

“Prodavatelj ne odgovara za nedostatke ako su u trenutku sklapanja ugovora bili poznati kupcu ili mu nisu mogli ostati nepoznati. Smatra se da nisu mogli ostati nepoznati kupcu oni nedostaci koje bi brižljiva osoba s prosječnim znanjem i iskustvom osobe istog zanimanja i struke kao kupac mogla lako opaziti pri uobičajenom pregledu stvari. Odredba stavka 2. članka 402. ne primjenjuje se na ugovore koje fizička osoba kao kupac sklapa izvan svoje gospodarske ili profesionalne djelatnosti s fizičkom ili pravnom osobom koja kao prodavatelj djeluje u okviru svoje gospodarske ili profesionalne djelatnosti. Prodavatelj odgovara i za nedostatke koje je kupac mogao lako opaziti ako je izjavio da stvar nema nikakve nedostatke ili da stvar ima određena svojstva ili odlike.”¹²

Navedene odredbe vrijede za nedostatke za koje vjerovnik ne odgovara gledajući znanje kupca. Neznanje brižljivog kupca je pretpostavka prodavateljeve odgovornosti za materijalne nedostatke. Znanje za nedostatke i nepozornost kupca su slučajevi u kojima se isključuje prodavateljeva odgovornost. Neznanje mora postojati u trenutku sklapanja pravnog posla - ugovora.

---

¹² Čl. 402. ZOO.

D. SKRIVENI NEDOSTACI

Skriveni nedostaci su oni koje kupac nije mogao uočiti prilikom uobičajnog pregleda stvari prilikom preuzimanja iste. Ako se ustvrdi da oni postoje, kupac je dužan, pod prijetnjom gubitka prava, o tom nedostatku obavijestiti prodavatelja sporne stvari u roku od dva mjeseca od onog dana kada je ustvrdio postojanje nedostatka, a kod trgovačkih ugovora bez odgode. Prodavatelj neće odgovarati ukoliko su nedostaci otkriveni dvije godine od predaje stvari koja sadrži iste. Nadalje, bez obzira je li je kupac u primjetio nedostatke ili to nije slučaj, objektivni rok nakon kojega više nije moguće isticati prodavatelju skrivene nedostatke stvari, je dvije godine od predaje stvari u posjed kupca.¹³

E. PRAVA KUPCA

Kada na predanoj stvari postoje materijalni nedostaci, uzevši u obzir da je kupac pravodobno obavjestio prodavatelja o istima, kupac ima određena prava u svrhu rješavanja takve situacije. Kupac koji je pravodobno i uredno obavijestio prodavatelja o nedostatku može: zahtijevati od prodavatelja da nedostatak ukloni, zahtijevati od prodavatelja da mu preda drugu stvar bez takvih nedostataka, zahtijevati sniženje cijene

---

¹³ Odgovornost prodavatelja za materijalne nedostatke stvari, <https://vaic.hr/novosti-i-publikacije-hr/odgovornost-prodavatelja-za-materijalne-nedostatke-stvari/>, 23.svibnja 2019.

stvari, izjaviti da raskida sklopljeni ugovor o kupoprodaji. Naime, u svakom od navedenih slučajeva kupac ima pravo i na popravljjanje štete prema općim pravilima o odgovornosti za štetu, uključujući i štetu koju je pretrpio na svojim drugim dobrima zbog nedostataka stvari. Kupcu će pripadati pravo na popravljjanje štete i u slučaju ako nedostatak neznatan kupac, ali tada on nema pravo na raskid ugovora. Prodavatelj snosi troškove otklanjanja nedostatka i predaje druge stvari bez nedostatka.¹⁴

F. ISKLJUČENJE ODGOVORNOSTI PRODAVATELJA ZA MATERIJALNE NEDOSTATKE.

Članak 408. Zakona o obveznim odnosima dana govori o mogućnosti da prodavatelj i kupac sporazumno isključe odgovornost prodavatelja za materijalne nedostatke.

Naime, odgovornost se može isključiti potpuno ili djelomično, na način da predugovor ili ugovor o kupoprodaji sadržavaju klauzulu o isključenju odgovornosti. U tom slučaju, ovisno o volji stranaka i je li je ona suglasna, prodavatelj neće odgovarati za određene ili čak sve materijalne nedostatke stvari.

---

¹⁴ Čl. 401. ZOO.

Klauza o isključenju biti će ništetna ukoliko je prodavatelj bio upoznat s materijalnim nedostatkom te nije dao doznanja kupcu da isti postoji.¹⁵

III. ZAKLJUČAK

Materijalni nedostaci kod ugovora o kupoprodaji su nerijetka pojava prilikom sklapanja takvog pravnog posla. Kako bi se oni otklonili, hrvatski zakonodavac je uredio odgovornosti za iste u 22 članka Zakona o obveznim odnosima. Iz ugovora o kupoprodaji proizlaze određeni pravni učinci i obveze kupca i prodavatelja, stoga, prodavatelj u pojedinim slučajevima snosi odgovornost za takve nedostatke, dok kupac posjeduje određena prava kako bi ih ispravio u svoju korist. U krajnjem slučaju, kupac ima pravo na raskid sklopljenog ugovora ukoliko su sve pretpostavke ispunjene.

---

¹⁵ Čl. 408. ZOO.

LITERATURA

- [1] Odgovornost prodavatelja za materijalne nedostatke stvari, <https://vaic.hr/novosti-i-publikacije-hr/odgovornost-prodavatelja-za-materijalne-nedostatke-stvari/>, 23.svibnja 2019.
- [2] Horak, H. et al. (2011) Uvod u trgovačko pravo. Zagreb: HDK i partneri j.t.d.
- [3] Zakon o obveznim odnosima (NN br. 35/05, 48/08, 125/11, 78/15)
- [4] Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14)